

วิจารณ์บทความ เรื่อง คุณภาพการเจริญเติบโตจาก
มิติของการกระจายรายได้ : ปัญหาและทางออก
โดย ดร. กอบศักดิ์ ภูตระกูล

ดอน นาครทรรพ
สัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำปี 2556
19 กันยายน 2556

2

“We economists must recognize not only the limits of what we know about inequality’s causes, but also the limits on the ability of our discipline to prescribe policy responses. Economists who discuss policy responses to increasing inequality are often playing the role of amateur political philosophers.”

**- N. Gregory Mankiw
in “*Defending the One Percent*,” JEP Summer 2013**

จุดเด่นของบทความ

- เป็นภาษาไทย อ่านง่าย ชวนติดตาม
- (น่าจะ) เป็นบทความแรกที่วิเคราะห์ปัญหาการกระจายรายได้ของไทยอย่างเป็นระบบ
- นำฐานข้อมูล **Panel data of income dynamics** มาใช้ประโยชน์
- มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นตรรกะ เชื่อมกับผลการศึกษา

ข้อค้นพบสำคัญ

- การเจริญเติบโตในช่วงที่ผ่านมาเป็นการเติบโตที่มีคุณภาพในระดับหนึ่ง
- ระบบมีกลไก **Income convergence** และ **Upward social mobility**
- ปัญหาอยู่ที่ “ฐาน” กับ “ยอด” ของปิรามิดรายได้

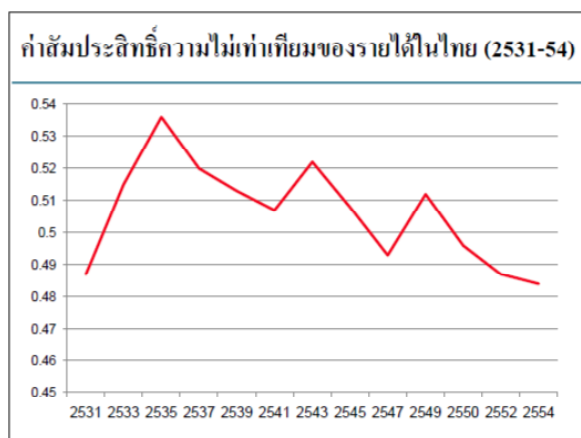
ตารางที่ 5 : Gini coefficients สำหรับกลุ่มประชากรที่อยู่ตรงกลางของ Distribution

Population	Year	Thailand	Bangkok	Central	North	Northeast	South
100%	1988	0.487	0.389	0.436	0.440	0.455	0.464
	2011	0.484	0.512	0.392	0.439	0.465	0.459
98%	1988	0.448	0.321	0.407	0.419	0.415	0.429
	2011	0.420	0.387	0.360	0.401	0.427	0.405
90%	1988	0.383	0.251	0.354	0.362	0.362	0.364
	2011	0.343	0.288	0.307	0.335	0.353	0.338

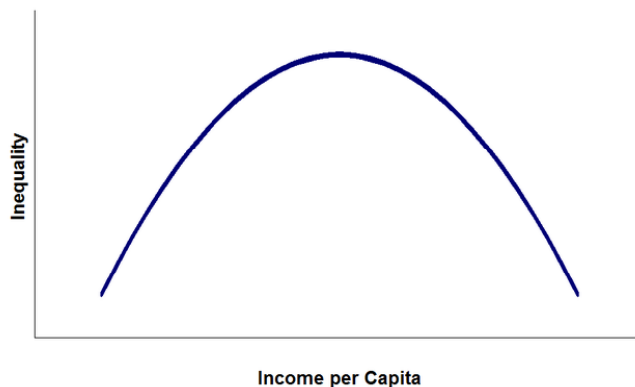
ที่มา: SES และการคำนวณของผู้เขียน

- ความไม่เท่าเทียมกันเชิงโอกาสเป็นคอขวดที่สำคัญที่สุด

A Kuznets curve at work?

ที่มา: SES (2554) ศศช. และการคำนวณของผู้เขียน

ข้อเท็จจริง #1 ปัญหาการกระจายรายได้ของไทยไม่ได้ เลวร้ายมากเมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว

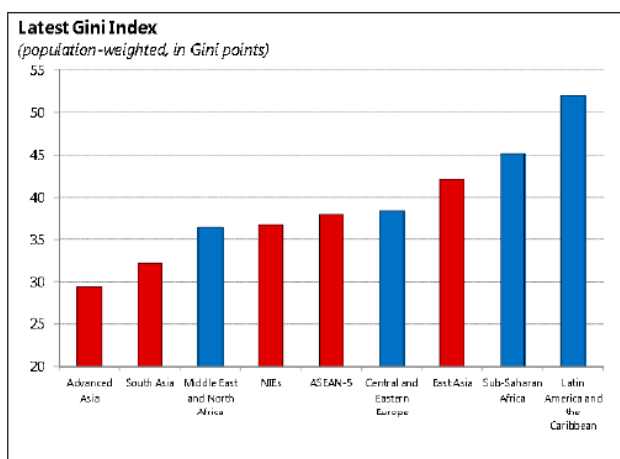
การเปรียบเทียบที่ถูกต้อง

- ต้องยึดพื้นฐานของข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ อ้างอิงได้ (ไม่ใช่ปัญหาของบทความนี้)
- ต้องเปรียบเทียบแอปเปิลกับแอปเปิล

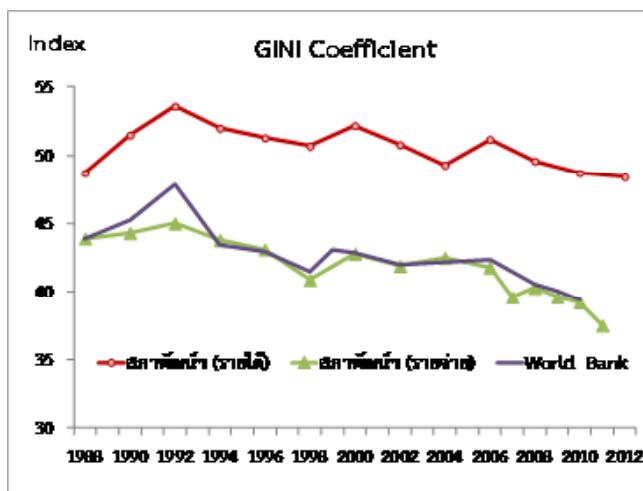
ต้องเปรียบเทียบแอปเปิลกับแอปเปิล (1)

- **สัมประสิทธิ์ Gini** มีทั้งด้านรายได้และด้านรายจ่าย สัมประสิทธิ์ Gini ของไทยที่ IMF เอามาคำนวณค่าเฉลี่ยของ ASEAN-5 ในแผนภาพที่ 4 มาจาก World Bank ซึ่งเป็น Gini ด้านรายจ่าย

แผนภาพที่ 4 : ระดับของ Gini coefficient ของประเทศต่างๆ

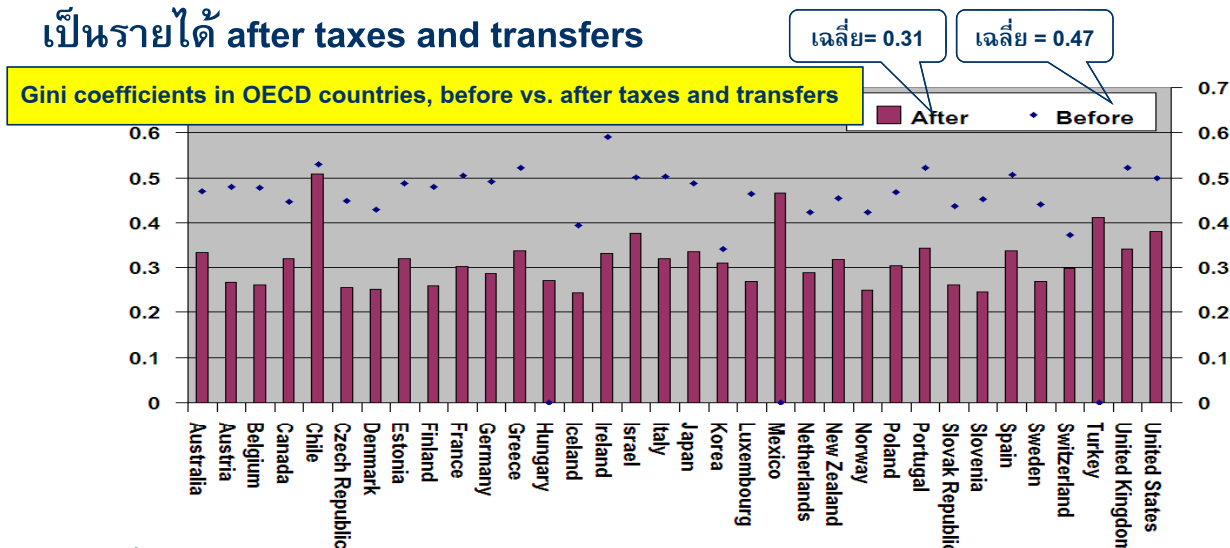

ที่มา: Balakrishnan et. al. (2013)

ต้องเปรียบเทียบแอปเปิลกับแอปเปิล (2)

- **สัมประสิทธิ์ Gini** ด้านรายได้ที่บทความนี้อ้างอิงคำนวณจากรายได้ก่อนภาษีบวก Regular transfers* ขณะที่ข้อมูลจาก OECD ที่เอามาเปรียบเทียบเป็นรายได้ after taxes and transfers

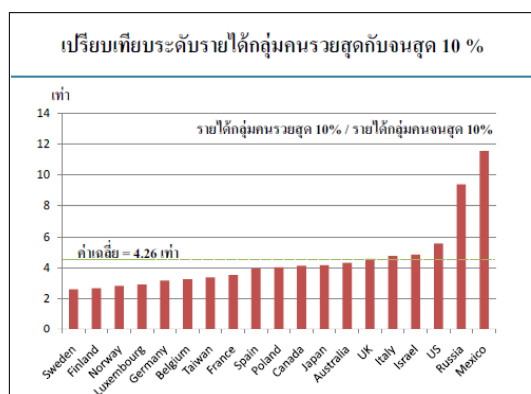
ที่มา: OECD StatExtracts; ข้อมูลปี 2553 ยกเว้น Chile, Ireland, Japan, New Zealand, and Switzerland เป็นของปี 2552

* รายได้ before taxes ที่รวม transfers ที่ครัวเรือนได้รับเป็นประจำทุก ๆ เดือนเช่น เบี้ยผู้สูงอายุ เบี้ยผู้พิการ บำเหน็จ และบำนาญ ทั้งนี้ จะไม่รวมรายได้อื่น ๆ ที่ครัวเรือนได้รับเป็นครั้งคราว เช่น ทุนการศึกษา ประกันสังคม ประกันภัย และประกันชีวิต เป็นต้น

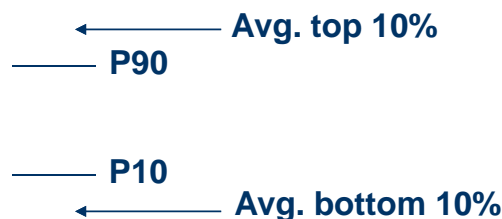
ต้องเปรียบเทียบแอปเปิลกับแอปเปิล (3)

- รูปข้างล่างนี้แสดงสัดส่วน P90/P10 ของรายได้หลัง Taxes and transfers ขณะที่ตัวเลข 25.1 เท่าของไทยที่บทความนี้อ้างถึงเป็นค่าเฉลี่ยของรายได้ของคนรวยสุด 10%หารด้วยค่าเฉลี่ยของรายได้ของคนจนสุด 10%
- จากการคำนวณของผู้วิจารณ์ สัดส่วน P90/P10 ของไทย (ก่อนภาษี) อยู่ที่ประมาณ 8 เท่า

แผนภาพที่ 10 : ช่องว่างระหว่างรายได้คนรวยและจนในต่างประเทศ

ที่มา: Smeeding (2545)

ตัวเลข U.S. ปี 2010 จาก US Census

P90/P10 (disposable income) = 6.1 เท่า

P90/P10 (gross income) = 11.7 เท่า

ข้อเท็จจริง #2 การขยายตัวของ “ยอด” พีรามิด ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งเลวร้ายเสมอไป (ขึ้นกับที่มา)

- ขึ้นอยู่กับว่าสัดส่วนรายได้ที่สูงขึ้นเป็นผลของ High productivity หรือ Rent-seeking
- กรณี U.S. นักเศรษฐศาสตร์หลายคนไม่เห็นด้วยกับ Stiglitz ที่ว่าความไม่เท่าเทียมกันที่สูงขึ้นของสหรัฐส่วนใหญ่มาจากสาเหตุที่สอง

“Aided by digital technologies, entrepreneurs, CEOs, entertainment stars, and financial executives have been able to leverage their talents across global markets and capture reward that would have been unimaginable in earlier times.”

-- Brynjolfsson and McAfee, *Race Against the Machine* (2011)
- กรณีไทย Rents เป็นเรื่องใหญ่ → เห็นด้วยกับบทความที่ต้อง “Limit excess at the top” ซึ่งหลายข้อเสนอแนะ ถ้ารัฐมี Political will และนำไปปฏิบัติ จะเห็นผลเร็วและเป็นรูปธรรม

มองมุมกลับ : จาก Inequality สู่ Growth

ความเหลื่อมล้ำทางรายได้เป็นอุปสรรค ต่อการเติบโตอย่างมีเสถียรภาพหรือไม่

12

- แนวคิดนี้ย้อนกลับไปถึง Karl Marx
- หลังวิกฤตการเงินโลกและ Arab Spring มีการพูดถึงเรื่องนี้กันมากขึ้น
- ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ไม่ชัดเจน
 - (-): Alesina and Rodrik (1994), Berg and Ostry (2011)
 - (0): Deininger and Squire (1996), Barro (2000), Dollar and Kraay (2002)
 - (+): Li and Zhou (1998), Forbes (2000)
- Raghuram Rajan on inequality and financial crisis: it was bad policy response
- ความเห็นส่วนตัว ความไม่เท่าเทียมกันทางรายได้ต้องสูงถึงระดับหนึ่งจึงจะเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาของไทยไม่รุนแรงถึงขั้นนั้น

ขอบคุณครับ